

USHTRIA

Viti i 74-të i botimit Nr. 51 (827749)

Botim Qendror i Ministrisë së Mbrojtjes

E premte, 17 Dhjetor 2021

GRADOHEN 6 GJENERALËT E RINJ
Ministri i Mbrojtjes Peleshi:
Po rrisim dinjitetin e
Forcave të Armatosura

"90 VJET REVISTA MBROJTJA"

Gjeneralmajor Prof. Asoc. Bajram Begaj:
Shtypi Ushtarak, ura e komunikimit për
të njohur modelet më të mira të sjelljes

Drejtoresha e QKMBMFA Mirela Roshi: Mirënjohje të thellë për
kontributin tuaj me profesionalizëm dhe përkushtimin, në
ngritjen profesionale dhe cilësore të revistës "Mbrojtja"

Musollari: 90-vjetori i krijimit të
revistës "Mbrojtja", histori
frymëzimi për brezat e rinj

Shtypi ushtarak ka historinë e vet. Kjo histori fillon
në vitet e lavdishme të Luftës Nacional-çlirimtare. Ajo
ishte një luftë e të gjithë popullit shqiptar, ku u ngrit i
madh e i vogël për të çliruar vendin nga pushtimi.

Gjeneralmajor Shehu merr pjesë në konferencën për zhvillimin e Kapaciteteve Luftarake të Aleancës në Komandën e Transformimit të NATO në Norfolk, Virginia

Zëvendës shefja e Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjeneralmajor Manushaqe Shehu mori pjesë në konferencën për zhvillimin e Kapaciteteve Luftarake të Aleancës në Komandën e Transformimit të NATO-s (Alliance Warfare Development Conference), në Norfolk Virginia.

Qëllimi i kësaj konference ishte të mblidheshin së bashku të gjithë drejtuesit e lartë të vendeve të Aleancës, përgjegjës për zhvillimin e kapaciteteve luftarake, me qëllim promovimin dhe bërjen të njohur të aktivitetit të NATO-s për zhvillimin e kapaciteteve luftarake, mbështetjen e vendeve në përpjekjet e tyre për zhvillimin e kapaciteteve luftarake kombëtare, krijimin e komunitetit të interesit të NATO-s në këtë fushë dhe shkëmbimin e praktikave më të mira në këtë drejtim. Fokusi kryesor i kësaj konference ishte axhenda e zhvillimit të kapaciteteve luftarake të Aleancës nga koncepti tek implementimi (The Alliance Warfare Development Agenda: From Concept to Implementation).

Implementimi i axhendës së zhvillimit të kapaciteteve luftarake ka lindur si rrjedhojë e

miratimit në shkurt 2021 të konceptit gjithëpërfshirës të kapaciteteve të luftimit të NATO-s për 20 vitet e ardhshme (NATOWarfareCapstone-Concept). Gjatë sesioneve në sindikatat e organizuara për këtë konferencë u trajtuan çështje të rëndësishme që kishin të bënin me përditësimin e aktivitetit të NATO-s për zhvillimin e kapaciteteve luftarake dhe dhënien e rekomandimeve për çështje që do të trajtohen përgjatë vitit 2022.

Pjesëmarrësit në këtë konferencë, gjatë sesioneve të zhvilluara, u informuan gjithashtu për punën e bërë nga NATO lidhur me konceptin e operacioneve me shumë domene (Multi Domain Operations), si dhe eksplorimin e mundësive sesi definicioni dhe vizioni për këtë koncept mund të përmirësohet duke e parë atë nga një perspektivë e NATO-s.

Emergjencat

Ministria e Mbrojtjes në koordinim me Agjencinë e Mbrojtjes Civile ishin

në gatishmëri për çdo nevojë.

Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi ndoqi nga afër situatën e krijuar si pasojë e reshjeve me intensitet të lartë, të rëna gjatë ditëve të fundit.

Forcat e Armatosura ishin në terren për të garantuar sigurinë e jetës të banorëve të zonave të prekura nga përmbytjet.

“Dëmi është shumë më i vogël se në vitin 2017, për shkak edhe të ndërhyrjes që kemi bërë në këto vite, ku kemi krijuar një argjinaturë. Kjo ndërhyrje ka bërë që lumi të mos dalë nga Darëzeza, duke mbrojtur shumë toka nga përmbytjet. Kemi bërë disa evakuime, kemi vepruar në kohë, kemi pasur bashkëpunim edhe nga banorët. I kuptoj emocionet e banorëve në këto situata, por ne kemi 10 ditë që njoftojmë për parashikimin. Prej 10 ditësh kemi ngritur shtabet e emergjencave”, - tha ministri Peleshi.

Sipas tij, rritja e nivelit të ujit tek Ura e Mifolit është më e madhja e parë ndonjëherë. “Nga veriu në jug kemi situata emergjence, në jug është më masive për shkak të përmbytjes, por edhe në veri, si në Theth, kemi një bllokim rrugësh apo aksesh, ku kalohet me vështirësi, edhe disa fshatra po përjetojnë mungesën e energjisë elektrike”, - u shpreh ministri Peleshi.

Ministri Peleshi: FA ishin në terren për të garantuar sigurinë e jetës të banorëve të zonave të prekura nga përmbytjet

Ministri Peleshi:
Për shkak të ndërhyrjes që kemi bërë në këto vite, ku kemi krijuar një argjinaturë të fortë, mundëm të mbanim të frenuar lumin që shpesh dilte nga shtrati

Gradohen 6 gjeneralët e rinj të FA

Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi: Po rrisim dinjitetin e Forcave të Armatosura

Pas dekretimit nga presidenti i Republikës, në Ministrinë e Mbrojtjes u zhvillua ceremonia për dhënien e gradës për kundëradmiral Adnand Agastra, gjeneral brigade Editson Zarka, gjeneral brigade Petrit Çuni, gjeneral brigade Ferdinand Dimo, gjeneral brigade Ilir Pujo dhe gjeneral brigade Ylli Pulaj.

Të pranishëm në ceremoni ishin ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi, shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura gjeneralmajor Prof. Asoc. Bajram Begaj, zëvendësmministrja e Mbrojtjes Dallëndyshe Bici dhe familjarë të gjeneralëve.

Gjatë fjalës së tij në këtë ceremoni, ministri Peleshi u shpreh i gëzuar për përfundimin e procesit të gradimit me një shpejtësi relativisht të mirë krahasuar dhe me eksperiencat e të kaluarës. Ministri e konsideroi këtë, një proces motivimi për efektivët e FA-së, nga ushtari i parë deri te gradat më të larta.

“Nuk është i vetmi proces, i njëjti zhvillim. Ne po përpqemi të rrisim dinjitetin e FA-së, i cili është nga më të lartit krahas gjithë institucioneve dhe strukturave të tjera në shtetin shqiptar, i vlerësuar nga publiku si i tillë, por padyshim që ka nevojë për shpërblim më të mirë, ka nevojë për kushte më të mira, ka nevojë për shpërblime me të drejta, për kompensime më të mira qoftë për ushtarakët tanë, qoftë për familjarët e tyre.”, - u shpreh ministri i Mbrojtjes. Z. Peleshi theksoi faktin se prioritet është edhe edukimi, i cili po vijon në partneritet me NATO-n dhe SHBA-në.

“Po investojmë për rritjen e kapaciteteve të brendshme, gjithashtu në forcimin e Akademisë së FA-së, shtimin e degëve, shtimin e programit të masterit, kthimin e Akademisë në një institucion edhe me vështirimin rajonal. Kemi filluar me rajonizimin apo ndërkombëtarizimin e disa kurseve, të cilat tani po i punojmë për t'i pakëtuuar si një kolegji mbrojtjeje. Pra, do të kemi Akademinë e Mbrojtjes, do të kemi Kolegjin e Mbrojtjes. Pra, të gjitha këto janë në funksion të rritjes cilësore, kualifikimit, rritjes së dinjitetit

● *Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi: Ne po përpqemi të rrisim dinjitetin e FA, i cili është nga më të lartit krahas gjithë institucioneve dhe strukturave të tjera në shtetin shqiptar, i vlerësuar nga publiku si i tillë, por padyshim që ka nevojë për shpërblim më të mirë, për kushte më të mira, për shpërblime me të drejta, për kompensime më të mira qoftë për ushtarakët tanë, qoftë për familjarët e tyre*

dhe bërjes së forcës tonë më të aftë dhe më pranë standardeve të NATO-s, ashtu si na takon.”, - theksoi ministri Peleshi.

Të gjashtë gjeneralët shquhen për nivel të lartë të profesionalizmit dhe përgjegjshmërisë kudo ku ata kanë shërbyer, gjatë karrierës së tyre në Forcat e Armatosura. Kundëradmiral Adnand Agastra aktualisht shërben si shef i Degës së Operacioneve dhe Stërvitjes, në Forcën Detare. Gjeneral brigade Editson Zarka shërben si drejtor i Inspektimit të Përgjithshëm, në Ministrinë e Mbrojtjes, gjeneral brigade Petrit Çuni shërben si përfaqësues ushtarak kombëtar në Përfaqësinë Ushtarake Jashtë Vendlit, gjeneral brigade Ferdinand Dimo shërben si komandant në Qendrën e Arsimimit Profesional të Ushtarit në Akademinë e Forcave të Armatosura, gjeneral brigade Ilir Pujo aktualisht mban detyrën drejtor i Përgjithshëm në Agjencinë e Inteligjencës dhe Sigurisë së Mbrojtjes në Ministrinë e Mbrojtjes dhe gjeneral brigade Ylli Pulaj shërben si zëvendëskomandant i Forcës Ajrore.

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjeneralmajor, Prof. Asoc. Bajram Begaj, ka pritur në një takim të veçantë atashetë e huaj ushtarakë rezidentë dhe jo rezidentë në vendin tonë.

Në këtë aktivitet të fundvitit, i cili u zhvillua në auditorin e Ministrisë së Mbrojtjes, atashetë e huaj ushtarakë, me anë të një prezantimi u informuan mbi ndryshimet e fundit në Forcat e Armatosura të Republikës së Shqipërisë si dhe synimet dhe objektivat për të ardhmen.

Në fjalën e tij përshëndetëse, gjeneralmajor, prof. asoc. Begaj, ka falënderuar atashetë e huaj ushtarakë për ndërvëprimin dhe bashkëpunimin e ofruar përgjatë gjithë vitit 2021 nga forcat e armatosura përkatëse.

Gjeneralmajor, Prof. Asoc. Begaj: Ju falënderoj për bashkëpunimin dhe ndërvëprimin e ofruar, përgjatë vitit 2021, nga FA të vendeve partnere, atashetë ushtarakë të të cilëve kanë qenë bashkëpunues të shkëlqyer

"90 VJET REVISTA MBROJTJA"

FJALA PËRSHËNDETËSE E SHEFIT TË SHTABIT TË PËRGJITHSHËM TË FA, GJENERALMAJOR PROF. ASOC. BAJRAM BEGAJ, NË PËRVJETORIN E 90-TË TË KRIJIMIT TË REVISTËS MBROJTJA

Të nderuar gazetarë dhe bashkëpunëtorë të shtypit ushtarak ndër vite, të revistës "Mbrojtja" dhe gazetës "Ushtria", është kënaqësi e madhe për mua të uroj në këtë 90-vjetor të krijimit, të një prej organeve më të hershme të shtypit shqiptar, revistës "Mbrojtja", organ i rëndësishëm i Shtypit Ushtarak, në faqet e të cilës udhëton historia 90-vjeçare e ushtarakut të Forcave të Armatosura.

Liria e shprehjes dhe e informacionit është një nga themelet e një shoqërie të shëndetshme demokratike si dhe e rritjes sociale dhe ekonomike. Rrjedhja e lirë e ideve dhe informacionit është e domosdoshme për inovacionin dhe mbështet parimet e përgjegjësisë dhe transparencës brenda një shoqërie. Hapësira demokratike për mbrojtësit e të drejtave të njeriut, opinionistëve dhe gazetarëve sa vjen e po merr përmasa të mëdha.

Trendi i zhvillimeve teknologjike në rang global në industrinë e medias ka ndikuar edhe funksionimin dhe zhvillimin e medias shqiptare, si nga aspekti teknik dhe infrastrukturor, po ashtu edhe në cilësinë dhe kushtet e burimeve njerëzore të angazhuara në këtë fushë. Por e sotmja jonë nuk do ishte kaq e ndritur pa të shkuarën historike, suksesi i së cilës, edhe pse jo në kushtet e sotme, por me një laps, një copë letër dhe me një mendje të ndritur, solli në jetë shtypin ushtarak, bazat e të cilit i hodhën pikërisht ata njerëz që pak kohë më parë kishin luftuar me armë në dorë për mbrojtjen e atdheut dhe më pas për përhapjen e dijes mes këtij shtypi. Mirënjohje pa fund për të gjithë këta burra të mençur që ndërtuan nga asgjëja atë që sot brezat e rinj po e shpjen në standardin e simotrave të saj Europiane.

Revista "Mbrojtja" mbushi 90 vjet! Gjatë gjithë kësaj periudhe ajo ka pasqyruar veprimtarinë dhe aktivitetin e Forcave të Armatosura, krijimin, transformimin, rishtrukturonimin dhe modernizimin e saj, me të gjitha problematikat dhe sukseset, me të gjitha vështirësitë dhe sakrificat.

Ju jemi falënderues për pasqyrimin me profesionalizëm të lartë të aktiviteteve të Forcave të Armatosura, si një histori e shkruar për brezat që vijnë pas.

Falënderoj në mënyrë të veçantë të

gjithë ata që në këto 90 vjet kanë dhënë kontribut në këtë fushë. Ato zonja dhe zotërinj pjesë elitë e brezave ndër vite të gazetarisë dhe bashkëpunëtorë të shtypit ushtarak, dëshmia e gjallë e jetëgjatësisë të shtypit ushtarak në dekada. Kontributi i tyre është i lidhur drejtpërdrejt me thelbin e ushtrisë.

Shtypi Ushtarak, ka një detyrë të madhe, ka detyrën e komunikimit dhe të

bërit të njohur të modeleve më të mira të sjelljes, të përkushtimit dhe të sakrificës së ushtarakut tonë të FA, ai vjen më i konsoliduar se kurrë, me orientim të qartë euroatlantik, me profil perëndimor, zëri dhe imazhi i një Force të Armatosur solide operacionale, misionare në veprim, zëri i Forcave të Armatosura Shqiptare, që kanë shkruar histori suksesi si partnere të denja në NATO.

Në shoqëritë moderne, ku revolucioni informatik po arrin shkallën më të lartë të zhvillimit, ku pretendohet dhe shpresohet për një shoqëri sa më të hapur, me kufij shtetërore gjithnjë e më shumë relative, ku flitet për autostrada informacioni, është krijuar një infrastrukturë gjigante që kërkon lëndë të parë për të justifikuar ekzistencën dhe për të realizuar funksionin e saj. Në anën tjetër janë individët, komunitetet dhe

organizmat e krijuara prej tyre, që kërkojnë të marrin dhe të japin informacion. Publiciteti, bashkëpunimi aktiv, bindja, këshillimi dhe manipulimi si faktorë përcaktues të efektit të informimit janë në rendin e ditës. Burimet, informacionet dhe vetë individët thithës/përcjellës janë të pafund.

Lexuesi ushtarak i kohës së sotme është gjithashtu një lexues jo vetëm i kultivuar tashmë, por më së tepërmi një lexues dixhital, që informohet në të gjitha format e mundshme, elektronike apo tradicionale.

Por ne kemi stafin dhe drejtuesit gjithashtu, që nga ana tjetër, kanë një përvojë të çmuar përpara, 90-vjeçare, dhe me profesionalizëm dinë të ndërtojnë punën e tyre.

Duke uruar për këtë 90-vjetor të krijimit të revistës së parë ushtarake dhe për rrjedhojë të revistës "Mbrojtja", por edhe të Shtypit Ushtarak në tërësi, jam i bindur se ky institucion vjen më i konsoliduar se kurrë, me orientim të qartë euroatlantik, me profil perëndimor, zëri dhe imazhi i një Force të Armatosur solide operacionale, misionare në veprim, zëri i Forcave të Armatosura Shqiptare, që kanë shkruar histori suksesi si partnere të denja në NATO.

Gëzuar 90-vjetorin e themelimit të revistës "Mbrojtja"!

"90 VJET REVISTA MBROJTJA"

FJALA PËRSHËNDETËSE E DREJTORESHËS SË QKMBMMFA, MIRELA ROSHI, NË PËRVJETORIN E 90-TË TË KRIJIMIT TË REVISTËS MBROJTJA

E nderuar zv. Ministre e Mbrojtjes, znj. Dallëndyshe Bici!

Të nderuar zonja dhe zotërinj, ju falënderoj për pjesëmarrjen tuaj në këtë ceremoni shkencore, me rastin e 90-vjetorit të krijimit të revistës "Mbrojtja".

Shtypi ushtarak e ka zanafillën e vet në majin e vitit 1931, kur dritën e botimit e pa numri i parë i revistës ushtarake "Buletini dhe e përkohshmja ushtarake". Kjo ishte e para revistë në Shqipëri, gjatë gjithë historisë 109-vjeçare të Ushtrisë Shqiptare. Në faqet e saj zunë vend artikuj të ndryshëm që kishin të bënin për ushtrinë, reformat, organizimin, protagonistët dhe modernizimin e saj, njëkohësisht u trajtuan edhe probleme teorike të ushtrisë, të teknikës ushtarake si dhe ngjarje dhe lajme të huaja. Revista dilte një herë në muaj, përmbante 24 faqe dhe u quajt e përkohshme. Ajo kishte një staf që fillonte me drejtorin, redaksinë dhe administratën, të cilët gjendeshin pranë Komandës së Mbrojtjes Kombëtare.

Më pas në kohë, vendin e saj e zuri "Rivista ushtarake" me 60 faqe, që ishte vazhdim i saj. U botuan numrat 78-91, vetëm në gjuhën shqipe.

Ndërsa në vitet e Luftës së Dytë Botërore kryesisht, shtypi ushtarak, në se mund të quhej kështu, u përbë nga gazetatat e botuara nga shumë formacione luftarake partizane si "Përpara në sulm", "Buçitja", "Ylli çlirimtar", "Pishtari", "Zëri i luftëtarit", "Horizonti në ndriçim", "Përpara", "Zëri i të riut", të cilat kishin kryesisht karakter politik por edhe disi ushtarak. Autorë, që me shkrimet e tyre mbushën këtë shtyp, ishin kryesisht Xhemil Frashëri, Andrea Varfi, Hamdi Sallaku, Haki Stërmilli, Shefqet Musaraj etj., që më vonë u bënë shkrimtarë të njohur. Këta ishin gazetarët e parë të shtypit të luftës të viteve '43-44'.

Pjesë e këtij shtypi ishte edhe gazeta "Mundimi", organ politik, propagandistik i aviacionit ushtarak britanik e amerikan, botohej e përjavshme me dy faqe. Gazeta më tepër ishte informative dhe botohej në Bari, por shpërndahej në Shqipëri.

Që në vitin 1945 dolën dhe organet e para ushtarake.

"Luftëtari", numri i parë doli në tetor 1944 në Tiranë. Gazetë me katër faqe, në të cilën i bëhej jehonë ushtrisë partizane, luftës për çlirimin e Tiranës dhe të vendit. Ndërsa gazeta me këtë emër doli rregullisht që nga maji i vitit 1945, si organ i Ministrisë së Mbrojtjes Kombëtare, duke mbetur në thelb një gazetë ushtarake, me praktika, me probleme të ditës dhe kryesisht ushtarake. Gazeta e pushoi jetën e saj në vitin 1991, në kohën e ndryshimeve të mëdha demokratike që ndodhën në vend, për të vazhduar

Drejtoreshë e QKMBMMFA Mirela Roshë: Mirënjohje të thellë për kontributin tuaj me profesionalizëm dhe përkushtimin, në ngritjen profesionale dhe cilësore të revistës "Mbrojtja"

më tej me ushtrinë. Më pas u vijua botimi i saj, me tituj të ndryshëm, si "Ushtria dhe Koha" dhe që nga viti 1997 u titullua "Ushtria".

Në fund të viteve '40, shtypit ushtarak të shkruar iu shtua edhe Revista "10 Korriku", e cila ishte një revistë ilustrimi dhe më e afërt dhe më e drejtpërdrejtë me ushtarakët shqiptarë.

Ndërsa botimi më profesional ushtarak ishte "Revista ushtarake", e cila u botua në vitin 1948, si organ i Ministrisë së Mbrojtjes. Revista trajtonte probleme teorike ushtarake, fjalime politike, tema dhe biseda si dhe tema të ndryshme ndërkombëtare apo edhe tema historike etj. Më pas vijoi të botohej me tituj të ndryshëm si "Revista ushtarako-politike" (1954-1967) apo "Revista politiko-ushtarake", fill pas heqjes së gradave në ushtri dhe rivendosjes së komisarëve dhe të komiteteve të partisë në ushtri.

Ndërsa revista tjetër, e titulluar "Për mbrojtjen e atdheut" nisi vepërimtarinë e saj në vitin 1975, deri në vitin 1991, kur pushoi edhe ajo jetën e saj, e në thelb revista trajtonte po ato probleme dhe njëkohësisht mbeti një propaganduese e pastër e politikës së asaj periudhe për edukimin politiko-ushtarak të kuadrove të lartë.

Ndërkohë, shtypi ushtarak përfaqësohet tashmë, nga gazeta "Ushtria", revista "Mbrojtja" por edhe "REVISTA USHTARAKE", organ tekniko-shkencor i Komandës së Doktrinës dhe Stërvitjes.

Autorët e shumtë, të shkrimeve të natyrave të ndryshme, që kanë botuar por edhe botojnë në të gjitha

organet ushtarake, janë pambarimisht në numër por ne do t'i përkujtojmë me respekt, ata që janë larguar por edhe të tjerët që janë të pranishëm sepse ata dhanë një frymë të re dhe shumë profesionale, pasi ishin gazetarë të talentuar dhe të përkushtuar për misionin që përmbushën.

Gazetaria i ka shanset të jetojë ekskluzivisht si lajm, duke bllokuar

ingranazhet e makinerisë gjigante e të pangjinur të internetit, si lajm që mendohet dy herë, para se të shtypet një herë, si lajm, i cili e pranon se lajmi më i mirë nuk është domosdoshmërisht lajmi i parë, si lajm, i cili e bllokoi rrjedhën e furishme të lajmeve në eter dhe u tregon lexuesve se çfarë është e rëndësishme e thelbësore. Me këto premisa, fati i shtypit të shkruar në Shqipëri është i sigurt dhe do të mbijetojë, madje duke u përmirësuar në thelb. Shtypi i shkruar do të mbetet në çfarëdolloj forme. Për rrjedhojë, kjo është domosdoshmëria e shtypit ushtarak dhe forma që duhet të ketë ai, një traditë që duhet të ketë vijimësi.

Të nderuar zonja dhe zotërinj, të gjithë ju, që në vite keni kontribuar për t'i dhënë jetë organeve të shtypit ushtarak, me profesionalizmin dhe përkushtimin tuaj, me përgjegjësi dhe korrektesë, ju falënderoj dhe ju shpreh mirënjohje të thellë për kontributin tuaj, në ngritjen profesionale dhe cilësore, të revistës "Mbrojtja".

Faleminderit!

Tiranë, më 15.12.2021

"90 VJET REVISTA MBROJTJA"

90-vjetori i krijimit të revistës "Mbrotjtja", histori frymëzimi për brezat e rinj

**Shef i Sektorit të
Botimeve & Kryeredaktor
ANJEZA MUSOLLARI**

Me rastin e 90 vjetorit të krijimit të një prej organeve më të rëndësishme të shtypit siç është 'Revista Mbrotjtja' u organizua Konferenca Shkencore: Mbrotjtja 90 vjet, shtypit ushtarak ndër vite.

Me pjesëmarrjen e zv. ministres Dallëndyshe Bici, drejtoreshës së QK-MBMMFA Mirela Roshi dhe me një pjesë të 'pionerëve' të kësaj reviste por dhe bashkëpunëtorëve të saj ndër vite kjo konference solli në vëmendje gjithë kontributin e tyre në këtë ditë.

Me kumtues Z. Sali Onuzi, Bernard Zotaj, Zaho Golemi, dhe të tjerë bashkëpunëtorë të nderuar, historia 90 vjeçare erdhi e shtrirë në kohë si për të thënë :ata që e themeluan nuk janë mes nesh, por ata kanë lënë veprën e tyre si një përmendore të gjallë.

Respekt dhe mirënjohje pa fund për gjithë ju që nuk mundët të ishit të pranishëm, por që keni shenjuar vlerat tuaja

Pas konferencës të pranishmit vizituan ekspozitën me fotografi të revistës nga viti 1931-2021, rikujtuan edhe njëherë punën dhe sakrificën e tyre për të sjellë tek lexuesi ushtarak dhe jo vetëm aktivitetin e Forcave të Armatosura, si një histori reflektimi për brezat që vijnë pas.

Ushtria ka nevojë për shtypin e vet sepse i mban Forcat e Armatosura në kontakt të afërt me realitetin dhe me jetën ushtarake. Është pikërisht profesioni i gazetarit që jep lidhjet e plota të mjedisit dhe aktiviteteve. Është gjëja ajo që jep në mënyrën më të gjallë atë që ndodh. Studiuesit e historisë mund t'i referohen këtyre gazetave, ashtu siç edhe e kanë bërë, sepse në gazeta mbetet i fiksuar aktiviteti i ushtrisë dhe ai i një kohe të caktuar. Një kuadër që drejton ushtrinë mund ta njohë realitetin e jetës ushtarake në mënyra të ndryshme, por padyshim që një mënyrë shumë e mirë dhe efektive është informimi nëpërmjet shtypit. Ky informim mund ta ndihmojë atë për të pasur një perceptim sa më të saktë për ushtrinë. Në ushtri, duhet të ekzistojë patjetër dhe të fuqizohet ndërgjegjja. Ushtri pa pasur ndërgjegje nuk ka, sepse nuk është një lloj si në mjedisin civil, ku mund të paguash për një shërbim të caktuar dhe dikush e bën. Në ushtri ajo që bëhet duhet të jetë e bazuar te ndërgjegjja, pasi në të kundërt nuk do të

mund të arriheshin dot objektivat. Ushtria bazohet në vetitë morale të cilat janë fuqia më e madhe e një ushtrie. Janë bërë studime të panumërta në lidhje me këtë fuqi dhe këtë gjë e ka provuar historia e njerëzimit prej mijëra vjetësh. Kohezioni, forca që e mban një ushtri është morali. Çdo drejtues duhet të studiojë elementin e moralit. Gazeta është një nga format më të mira për këtë lloj drejtimi, pasi artikujt nuk janë thjeshtë informativë por janë edhe formues. Në shtypin e përditshëm mund të thuhet çdo gjë, por në shtypin ushtarak duhet të ketë një format i cili nëpërmjet botimeve të shkrimeve t'i shërbejë unitetit. Të gjitha këto zhvillime duhet të ecin në mënyrë të shëndoshë dhe t'i shërbejnë qëllimit të forcimit ushtarak. Kjo është domosdoshmëria e shtypit ushtarak dhe forma që duhet të ketë ai. Të gjitha ushtritë kanë traditën e tyre të shtypit, ashtu si dhe ne kemi traditën tonë, e cila është një traditë e lavdishme. Nuk duhet të harrojmë gjenezën tonë dhe mbi të gjitha nuk duhet të harrojmë vlagën patriotike e cila na bën të jemi shqiptarë.

Gjatë Luftës Nacional-Çlirimtare, u realizua shtypi duke vënë edhe kokën në rrezik, vetëm që ai të dilte në qarkullim, pasi ai ishte një armë e fuqishme. Mund të përmendet rasti i UÇK-së, e

cila e krijoi shtypin në kulmin e luftës, Agjencia Kosova Press, Radio Kosova e Lirë, gazeta etj., të rrethuar nga serbët, vetëm e vetëm që të jepnin mesazhin e luftës dhe optimizmin e fitores. Pse? Sepse ishte një armë e domosdoshme e pazëvendësueshme, një armë e cila në luftë ka dalë nga gjaku, sepse ka shkruar për ata që dhanë jetën për atdheun, sepse është shkruar në llogore, mes borës e plumbave për të treguar sakrificën njerëzore më sublime, vetëmohimin për tokën e të parëve dhe për gjënë më të shtrënjtë, për lirinë. Nëse do të shkatërrosh një ushtri, shkatërroi moralin, shkatërroi shtypin, informimin dhe formimin edukativ, dhe ia ke dalë. Kjo është rëndësia e shtypit: Shtypi është artilleri e rëndë e ndërgjegjes...

Shtypi ushtarak ka historinë e vet. Kjo histori fillon në vitet e lavdishme të Luftës Nacional-çlirimtare. Ajo ishte një luftë e të gjithë popullit shqiptar, ku u ngrit i madh e i vogël për të çliruar vendin nga pushtimi. Kështu, në këtë luftë të madhe, kërkohej edhe një përgjithësim i shembullit të këtyre njerëzve që luftonin me vetëmohim. Në këtë mënyrë lindi nevoja që të kishte edhe organe të shtypit.

Në atë kohë nuk kishte gazetarë të mirëfilltë, ata kanë qenë me kokrra.

Mund të flitet për disa emra të shtypit të kohës së Luftës si: Xhemil Frashëri, Andrea Varfi, Hamdi Sallaku, Haki Stërmilli, Shefqet Musarai etj., që më vonë u bënë edhe shkrimtarë të njohur. Këta ishin gazetarët e parë të shtypit të luftës dhe bëhet fjalë për vitet '43-'44. Nuk mund të flitet për një datë krijimi të saktë sepse nuk kishte një organ të vetëm shtypit. Çdo brigadë sapo krijohet fillonte e nxirrte një buletin të vetin, një organ të vetin të shtypit. Shtypi ushtarak i mirëfilltë u krijua më 1 maj të vitit 1945, me gazetën "Luftëtari" e cila vazhdon deri më sot, me emrin e ndryshuar në vitin 1992 si "Ushtria dhe Koha", të ndërruar sërisht në vitin 1997 në "Ushtria", emër të cilin ajo e mban edhe sot. Revista politiko-ushtarake "10 Korriku", u krijua në prill të vitit 1948. Edhe kjo ka pasur emra të ndryshëm: Politiko-Ushtarake, pastaj Ushtarako-Politike. Këtë të fundit, revista e mbajti deri në vitin 1992, ku e ndryshoi dhe mori emrin "Mbrotjtja".

Vazhdimisht gazeta ka qenë e publikuar dy herë në javë, deri në vitet 1992 e më pas publikohet një herë në javë. Revista ka qenë vazhdimisht e publikuar një herë në muaj.

Në vitet e para kanë qenë gazetarë

emra të tillë si: Xhemil Frashëri, apo Vasil Gjylameti, një gazetar që vinte nga Lufta, ish partizan i Brigadës së 3-të Sulmuese, që qëndroi kryeredaktor për një kohë shumë të gjatë. Flitet për vitet '50 deri në '74. Vasili ishte një personalitet i fushës së gazetarisë dhe shtypit ushtarak. Me përvojën dhe autoritetin që kishte, përgatiti gjenerata të tëra gazetarësh dhe intelektualësh. Ai la një emër shumë të mirë në shtypin ushtarak. Në vitet '70, pas tij, vjen Fuat Çeliku dhe në këto vite vjen një plejadë gazetarësh të mirëfilltë, ku mund të përmendim: Fuat Çelikun, Demokrat Anastasin, Hysni Milloshin, Apostol Dukën, Thanasi Tanen etj., të cilët kanë punuar deri në vitet '92. Këta sollën një ndryshim cilësor në gazetarinë ushtarake dhe dhanë një frymë të re dhe shumë profesionale pasi ishin gazetarë të talentuar. Ata kishin dy elementë pozitivë: vinin nga shkolla ushtarake dhe kishin një arsim civil që i ndihmonte në gazetari.

Mirënjohje për penat e arta të shtypit ushtarak, të cilët kanë lënë gjurmën e tyre si një trashëgimi për brezat që vijnë pas. Po përpiqem të sjell në kujtesë disa prej kryeredaktorëve dhe anëtarëve të kolegjit të revistës "Mbrotjtja", sipas të dhënave të marra nga fondi i disponueshëm pranë Bibliotekës së Akademisë së Forcave të Armatosura: Safet Kurti, Dhori Panariti, Thoma Xhixho, Rahman Parllaku, Mihallaq Konda, Ridvan Dishnica, Nexhdet Deveja, Halil Xhuka, Reshat Nepravishta, Andon Kote, Mehmet Danaj, Gjini Marku, Aleks Verli, Jorgo Gumeni, Qazim Kapisyzi, Mihallaq Konda, Stiliano Sallabanda, Mina Mishaxhiu, Burhan Llukaçi, Beg Tena, Filip Rrumbullaku, Halil Katana, Pandeli Prifti, Shahin Leka, Flutura Germenji, Apostol Duka, Thoma Noti, Sazan Gjomena, Sali Onuzi, Zija Lagji, Elmaz Leci, Xheladin Çelmeta, Nexhbedin Basha, Halili Buçpapaj, Beqir Skreli, Sadik Murraj, Thanasi Tane, Riza Lahi, Muharrem Dardha, Pano Hallko, Afrim Himaj, Teuta Rexhepi, Bejdo Malo, Lavdriam Lita, Dritor Papa, Albert Hitoaliaj, Mimoza Golikja, Ded Kola, Albert Zholi, Etleva Smaci, etj.

"90 VJET REVISTA MBROJTJA"

MIRËNJOHJE!

NGA: SAKIP CAMI

Respekt për kryeredaktorin Thanas Tane, gazetar brilant, dalë nga shkolla ushtarake dhe Fakulteti i gazetarisë. Unë pata fatin të punoj me të dhe me Afrimin, Xheladinin, Agustinin, Nexhbedinin si dhe me kolegët e revistës, kryeredaktorin, kolonel Halil Katana, me Sadik Murrajn, Halil Buçpapën e të talentuarin Kosta Raka, në vitet 1999-2003, pikërisht në kohën e luftës së Kosovës e të prezencës së NATO-s me AFOR e KFOR. Gazeta hapej me tituj si "Tym e flakë në Qafën e Morinit". Ajo u bë zëdhënëse e UÇK-së me shkrimet e saj, me raportimet e Shpëtim Golemit (Dilaver Goxhaj) direkt nga Shtabi i UÇK-së, me raportimet e Asllan Osmanit nga kufiri i Tropojës, nga raportimet e Azem Parllakut nga kufiri i Kukësit. Ishte koha kur gazetarët e dërguar nga gazeta "Ushtria" dhe revista "Mbrojtja", Xheladin Çelmata dhe Sadik Murraj rrezikuan jetën në frontin e Kukësit nga predhat serbe. Ishte koha kur Gjenerali Klark vinte vetë në Tiranë për të takuar liderët e Tiranës. Ishte koha kur ministri i Mbrojtjes Luan Hajdaraga dhe shefi i Shtabit Gjeneral Aleks Andoni ishin zhvendosur në kufi. Mirënjohje pa fund për ju shokët e mi gazetarë të luftës, profesionistë në gazetari dhe si ushtarakë. Mirënjohje për drejtorin e shtypit ushtarak gazetarin dhe nënkolonelin Beqir Skreli!

Mirënjohje për Ministrinë e Mbrojtjes! Mirënjohje për organizatorët që na mblodhën!

Ishte koha kur gazetarët e dërguar nga gazeta "Ushtria" dhe revista "Mbrojtja", Xheladin Çelmata dhe Sadik Murraj rrezikuan jetën në frontin e Kukësit nga predhat serbe. Ishte koha kur Gjenerali Klark vinte vetë në Tiranë për të takuar liderët e Tiranës.

“Parandalimi dhe Mbrojtja në shekullin XXI”

MSC. MIMOZA GOLIKJA

“Në një epokë të konkurrencës strategjike, kur rendi ndërkombëtar i bazuar në rregulla është nën presion, aleatët e NATO-s kanë nevojë për parandalim dhe mbrojtje të fortë për të ruajtur shoqëritë tona të lira dhe të hapura”, -tha Sekretari i Përgjithshëm Jens Stoltenberg, më 13 dhjetor 2021, në një seminar mbi të ardhmen e Aleancës së NATO-s. Seminari u organizua nga Mbretëria e Bashkuar, Polonia dhe Portugalia dhe u mbajt në Belgjikë, Bruksel.

“Për të mbajtur njerëzit tanë të sigurt në botën e sotme të paparashikueshme, ne duhet të vazhdojmë të forcojmë dhe modernizojmë parandalimin dhe mbrojtjen tonë. Për ta bërë këtë, tre gjëra janë kyçe: forca të forta dhe të afta; shoqëri të fuqishme dhe elastike; dhe perspektiva globale.”, -tha Sekretari i Përgjithshëm.

Ky seminar është i pari nga katër seminarët mbi zhvillimin e Konceptit të ardhshëm Strategjik të NATO-s. Secili seminar mbledh së bashku udhëheqjen civile dhe ushtarake të NATO-s me zyrtarë nga kryeqytetet aleate, grupe kërkimore dhe akademi. Këto seminare do të informojnë zhvillimin e Konceptit të ardhshëm Strategjik të NATO-s që do të miratohet në Samitin e Madridit vitin e ardhshëm.

Koncepti Strategjik i NATO-s është çelësi i suksesit

Seminari i parë i Konceptit Strategjik, “Parandalimi dhe Mbrojtja në shekullin XXI”, u organizua nga Mbretëria e Bashkuar, ministri i Shtetit James Cleverly dhe bashkëorganizatorët, ministri Mariusz Blaszczak nga Polonia dhe Sekretari i Shtetit Francisco André nga Portugalia. Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s, duke vlerësuar organizimin dhe duke iu shprehur mirënjohje të gjithëve tha se: “I dyti pas Traktatit të Uashingtonit, Koncepti Strategjik i NATO-s, është çelësi i suksesit tonë. Ai përcakton një vizion të përbashkët të kërcënimeve, sfidave dhe mundësive me të cilat përballemi. Na ndihmon të japim prioritetet dhe të hartojmë përshtatjen tonë të ardhshme si Aleancë”. “Koncepti Strategjik i vitit 2010 na ka shërbyer mirë”, -tha ai, “por kohët ndryshojnë”, dhe solli shembullin ku koncepti aktual Strategjik i NATO-s thotë se “zona Euro-Atlantike është në paqe”. “Por sot ne nuk mund ta marrim paqen si të mirëqenë”,

-tha ai dhe nënvizoi se: “Jetojmë në një epokë të konkurrencës sistematike, ku demokracia dhe liria janë nën presion sepse regjimet autoritare po e shtyjnë rendin e bazuar në rregulla ndërkombëtare, duke promovuar modele alternative të qeverisjes dhe duke përdorur propagandën dhe dezinformimin për të minuar shoqëritë tona dhe mjete keqdashëse kibernetike për të ndërhyrë në zgjedhjet tona. Për t'i mbajtur njerëzit tanë të sigurt, në botën e sotme të paparashikueshme, ne duhet të vazhdojmë të forcojmë dhe modernizojmë parandalimin dhe mbrojtjen tonë dhe për ta bërë këtë tre gjëra janë thelbësore: “Forca të forta, të afta; Shoqëri të forta, elastike; dhe perspektiva globale.”

Së pari, një ushtri e aftë dhe efektive

“Gatishmëria ushtarake ka qenë gjithmonë thelbësore për misionin e NATO-s dhe gjithmonë do të jetë. Aktualisht kemi grupe luftarake në vendet baltike dhe Poloni dhe 40,000 trupa në Forcën e zgjeruar të Reagimit të NATO-s. Ne duhet të ndërtojmë mbi këtë progres”, -tha Jens

Stoltenberg. “Rritje e shpenzimeve për mbrojtjen, investim në pajisje të mëdha dhe teknologji të reja dhe të sigurohemi që kemi forcat e duhura, me aftësitë e duhura, në vendin e duhur, në kohën e duhur”, -tha ai. “Ne duhet të vazhdojmë të investojmë në aftësitë për të penguar dhe mbrojtur veten në tokë, në ajër dhe në det por gjithashtu duhet të jemi në gjendje ta bëjmë këtë në hapësirën kibernetike dhe në hapësirën e jashtme. Koncepti i ardhshëm strategjik duhet gjithashtu të riafirmojë rolin qendror të parandalimit tonë bërthamor dhe marrëveshjet tona për ndarjen bërthamore. Armët bërthamore që ne ndajmë në NATO u ofrojnë aleatëve europianë një ombrellë efektive bërthamore dhe ato janë një sinjal i rëndësishëm i unitetit aleat kundër çdo kundërshtari të armatosur bërthamor. Qëllimi afatgjatë i NATO-s është një botë pa armë bërthamore, por për sa kohë që ekzistojnë armët bërthamore, NATO do të mbetet një Aleancë bërthamore. Koncepti i ri duhet të theksojë gjithashtu angazhimin afatgjatë të NATO-s për kontrollin e armëve, çarmatimin dhe mospërhapjen. Kjo është jetike

për parandalimin dhe mbrojtjen tonë. dhe kështu duhet të vazhdojë edhe në të ardhmen.”, -u shpreh Stoltenberg.

Së dyti, frenim dhe mbrojtje të fortë dhe shoqëri të forta

Për të pasur një frenim dhe mbrojtje të fortë na duhen shoqëri të forta. Përçarja shoqërore mund të jetë e shpejtë dhe e lehtë. Duhet vetëm një klikim i një butoni për të mbyllur rrjetet tona. Një postim në Twitter për të përhapur dezinformata te qytetarët tanë dhe një pandemi për të paralizuar ekonominë tonë. Konkurrentët tanë ose kundërshtarët e mundshëm po shfrytëzojnë varësinë tonë dixhitale. Ata po investojnë shumë në infrastrukturën tonë kritike, nga portet dhe aeroportet në termocentralet dhe rrjetet 5G, si një mënyrë për të ndërhyrë në shoqëritë tona dhe për të minuar sigurinë tonë. Ata po përdorin mbështetjen tonë në furnizimet thelbësore”, -tha Jens Stoltenberg. Ai theksoi se: “Për t'i bërë shoqëritë tona më të forta, infrastruktura jonë duhet të jetë më elastike, zinxhirët tanë të furnizimit më të larmishëm dhe të sigurt dhe njerëzit tanë dhe institucionet tona

më të afta për të rezistuar dhe për t'u rikthyer nga sulmet. Ne duhet të përdorim NATO-n për të koordinuar më mirë përgjigjet ushtarake dhe joushtarake ndaj sulmeve hibride dhe të mblidhemi për të vlerësuar, atribuar dhe vepruar shpejt. Nevoja për qëndrueshmëri kombëtare i ka rrënjët në nenin 3 të Traktatit të Uashingtonit. Të gjithë aleatët kanë një rol për të luajtur, ashtu si NATO, prandaj “për të ndërtuar shoqëri të forta, është veçanërisht e rëndësishme që NATO dhe BE të punojnë ngushtë së bashku, duke u mbështetur në pikat e forta përkatëse”.

Ndërgjegjësim dhe shtrirje globale

“Së fundi, gjëja e tretë që na duhet të ruajmë një parandalim dhe mbrojtje efektive, është një ndërgjegjësim dhe shtrirje globale. NATO është një aleancë e Europës dhe Amerikës së Veriut, por rajoni ynë përballlet me sfida globale. Shumë nga kërcënimet e sotme, nga sulmet kibernetike dhe avionët hipersonikë, ndaj terrorizmit ndërkombëtar dhe ndryshimeve klimatike, nuk kufizohen nga gjeografia apo nga vijat në një hartë dhe sigurisht, ngritja e Kinës ka gjithashtu një ndikim të qartë në sigurinë tonë. Pra, në një botë më konkurruese, një qasje globale nuk është thjesht një ‘është mirë ta kesh’, është gjithashtu një domosdoshmëri absolute. Ne duhet të jemi të përgatitur për t'u mbrojtur kundër të gjitha kërcënimeve dhe të gjitha sfidave. Kjo do të thotë të ruash një shtrirje globale, me aftësinë për të vendosur forcën ushtarake kudo që mund të shfaqen kërcënime ndaj popullit tonë dhe territoreve tona, por nga ana tjetër kjo do të thotë të punosh ngushtë me partnerë me të njëjtin mendim në të gjithë globin dhe në Evropë, duke përfshirë edhe BE-në. Ne duhet të vazhdojmë të forcojmë NATO-n”, -tha ai, “sepse kështu ajo mund të përballojë çdo krizë, të pengojë çdo armik dhe t'i rezistojë çdo ndryshimi në erërat politike”. “Forca të armatosura më të forta dhe të afta, shoqëri të forta dhe elastike, qasje globale dhe Europa dhe Amerika e Veriut së bashku në NATO, kështu do të fenojmë dhe mbrohemi nga çdo kërcënim në dekadat në vijim.”, -përfundoi Sekretari i Përgjithshëm Stoltenberg.

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s pret kancelarin e ri të Gjermanisë në selinë e NATO-s

Gjermania mbështetëse e vendosur dhe e përkushtuar e Aleancës

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg mirëpriti kancelarin gjerman Olaf Scholz në selinë e NATO-s, më 10 dhjetor 2021, për bisedime mbi një sërë çështjesh, përfshirë grumbullimin e konsiderueshëm ushtarak të Rusisë në dhe rreth Ukrainës. Vizita e z. Scholz në NATO, ishte pjesë e udhëtimit të tij të parë jashtë vendit si kancelar gjerman dhe Sekretari i Përgjithshëm tha se mezi priste të punonte ngushtë me z. Scholz. “Ju jeni një mbështetës i vendosur, i përkushtuar dhe i fortë i Aleancës transatlantike”, -tha Stoltenberg në një konferencë të përbashkët shtypi.

Duke folur lidhur me vendosjen e vazhdueshme ushtarake të Rusisë, Sekretari i Përgjithshëm i bëri thirrje Rusisë që t'i kthehet diplomacisë dhe të de-përshkallëzohet. “Ne mirëpresim bisedimet midis Presidentit Biden dhe Presidentit Putin dhe përpjekjet e

kahershme të Gjermanisë në formatin e Normandisë për të gjetur një zgjidhje politike”, -tha Stoltenberg, duke

theksuar se dialogu me Rusinë është edhe më i rëndësishëm kur tensionet janë të larta.

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s nderohet me Çmimin e Lidershit

Jens Stoltenberg thekson rolin e Aleancës si gur themeli i sigurisë euroatlantike

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s, Stoltenberg mori pjesë virtualisht në Forumin e Bukureshtit, organizuar nga Instituti Aspen Ruman, më 9 dhjetor 2021, me rastin e dhjetëvjetorit të Forumit dhe pesëmbëdhjetë vjetorit të Institutit.

Duke vënë në dukje mjedisin e paparashikueshëm të sigurisë, Sekretari i Përgjithshëm nënvizoi se: “ne duhet të përballemi me këtë realitet të ri dhe mënyra më e mirë për ta bërë këtë është së bashku, Europa dhe Amerika e Veriut, së bashku në NATO. Ne ramë dakord për NATO-n 2030, një agjendë ambicioze për sigurinë tonë të ardhshme, për t'i mbajtur njerëzit tanë të sigurt në këtë botë më të paparashikueshme. Ne vendosëm të mprehim avantazhin tonë teknologjik, të adresojmë ndikimin e ndryshimeve klimatike në sigurinë tonë, t'i bëjmë shoqëritë tona më të forta”, -tha Sekretar i Përgjithshëm. Ai theksoi më tej rolin kyç të NATO-s për të mbrojtur rendin e bazuar në rregulla ndërkombëtare, duke përfshirë bashkëpunimin e zgjeruar me kombet dhe organizatat me të njëjtin mendim anëmbanë botës.

“Koncepti i ardhshëm Strategjik i NATO-s, që do të miratohet

në Samitin e vitit 2022 në Madrid, do të përcaktojë një rrugë përpara për Aleancën dhe do të riafirmojë qendrën e lidhjes transatlantike për sigurinë dhe mbrojtjen tonë”, -përfundoi Sekretari i Përgjithshëm.

Në vigjilje të Forumit të Bukureshtit, z. Stoltenberg u nderua me Çmimin “Mihnea Constantinescu”, Çmimi i Lidershit të Bazuar në Vlerat. Çmimi i jepet çdo vit një drejtues publik ose një organizatë kombëtare që ka shkëlqyer në fushën e tij/saj të veprimtarisë, duke mbështetur dhe promovuar vazhdimisht vlerat kombëtare dhe universale.

Jens Stoltenberg: NATO ka nevojë për një Gjermani të fortë

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg priti në një takim, më 9 dhjetor 2021, ministrin e re të Jashtme gjermane Annalena Baerbock, në selinë e NATO-s në Bruksel. “Vizita juaj sot, vetëm një ditë pas marrjes së detyrës, është një shenjë e qartë e rolit udhëheqës të Gjermanisë në sigurinë transatlantike”, -tha Stoltenberg në një deklaratë për shtyp.

Në krah të ministres së Jashtme gjermane, Sekretari i Përgjithshëm falënderoi Gjermaninë për kontributet e saj jetike në Aleancë, përfshirë dislokimet ajrore dhe detare, vendosjet e Bundeswehr-it në Lituani dhe kontributet në misionin paqeruajtës të NATO-s në Kosovë. “NATO ka nevojë për një Gjermani të fortë si politikisht ashtu edhe ushtarakisht. Kontributet tuaja bëjnë vërtet ndryshim për Aleancën dhe ndihmojnë për të ruajtur paqen në Evropë”, -tha Stoltenberg.

DEFENCE EDUCATION
ENHANCEMENT PROGRAMME
(DEEP)
STRATEGY FOR DISTANCE
LEARNING SUPPORT

Publikohet dokumenti strategjik

NATO rrit përpjekjet për edukimin e mbrojtjes nëpërmjet transformimit dixhital

Aleatët e NATO-s nisën Strategjinë e parë të Programit të Rritjes së Arsimit të Mbrojtjes të NATO-s për Mbështetjen e Mësimin në Distancë (9 dhjetor 2021). Qëllimi është t'u ofrohen shkollave dhe instruktorëve të arsimit ushtarak profesional, në vendet aleate dhe partnere, kompetencat unike dixhitale, të nevojshme për të mundësuar përdorimin efikas të metodave, formave dhe mjeteve të kërkuara nga sistemi i ri i të mësuarit që erdhi si pasojë e pandemisë.

Publikimi i këtij dokumenti strategjik është kulmi i punës së iniciuar nga Stafi Ndërkombëtar në vitin 2020, menjëherë pas shpërthimit të pandemisë globale COVID-19. Kjo punë e hershme përcaktoi teknologjinë kryesore të kërkuar për një sistem modern të mësimin në distancë. Ajo përfshinte identifikimin dhe prokurimin e një platforme virtuale dhe trajnoi personel të shumtë nga të gjitha vendet e NATO-s për ta përdorur atë. Rezultati është se sistemet profesionale të arsimit ushtarak nuk u mbyllën kurrë plotësisht gjatë pandemisë dhe mësimi i nevojshëm nga ushtritë aleate përkatëse nuk u ndal kurrë. Përkundrazi, mësimi në distancë ose në linjë i krijuar për të përsëritur dhe, në shumë raste, për të përmirësuar mësimin e mëparshëm, u zgjerua me kalimin e kohës.

“Transformimi dixhital i arsimit të mbrojtjes sapo ka filluar. Me publikimin e kësaj strategjie, ne shpresojmë ta bëjmë më të lehtë për institucionet profesionale të arsimit ushtarak që të përshpejtojnë adoptimin e metodave të reja të mësimdhënies dhe mjediseve të të mësuarit social që shfrytëzojnë potencialin e jashtëzakonshëm të teknologjive dixhitale”, -tha Marc di Paolo, Drejtor i Institucioneve të Mbrojtjes dhe Drejtorisë së Ndërtimit të Kapaciteteve të Shtabit Ndërkombëtar në parathënien e strategjisë.

Dokumenti transformon praktikën dhe mësimet më të mira të vendeve aleate dhe partnere në një strategji të fokusuar për të udhëhequr mbështetjen e ardhshme të programit DEEP për mësimin në distancë në pesë fusha specifike: 1. Mbështetja institucionale (administrimi dhe menaxhimi i një shkolle); 2. Zhvillimi i kurrikulës (çfarë të mësohet); 3. Zhvillimi i Fakultetit (si të jepet mësimi); 4. Mbështetja e avancuar e teknologjisë së mësimin shpërndarës (teknologjia e kërkuar për një klasë moderne të mësimin në distancë); dhe 5. Trajnim në gjuhën angleze (mësimdhënia e gjuhës angleze). Ai analizon mësimet e nxjerra dhe jep rekomandime se si të bëhet edukimi dhe trajnimi i mbrojtjes në internet më efikas, më pak i kushtueshëm, më i gjithanshëm dhe më i fokusuar tek studentët edhe pas COVID-19.

Vlerësime dhe reflektime në çështjet e zhvillimeve teknologjike në fushën ushtarake

Nënkolonel (R) Msc. KANAN HIMAJ

Në mjedisin dinamik operacional të së ardhmes, i karakterizuar nga ndikimet e ndryshimeve, përfshirë zhvillimin shkencor dhe teknologjik, zhvillimin e avancuar teknologjik dhe atë të situatës politiko-ushtarake, FA do të duhet të planifikojnë dhe kryejnë operacione në shumë fusha. Për t'u përshtatur shpejt dhe për të rivendosur rendin në këtë mjedis, funksionimi tashmë është kaotik, pra, strukturat ushtarake duhet t'i kthejnë sfidat e mundshme në mundësi përmes largpamësisë dhe marrjes së iniciativës.

Parashikimi, duke skanuar dhe duke analizuar tendencat e zhvillimit teknologjik, i ndjekur nga eksperimentimi me teknologjitë e reja, do të lejojë FA-në të kapërcejë kostot dhe të rrisë forcat për integrimin e shpejtë të teknologjisë së re, zhvillimin e infrastrukturës së re mbështetëse, që u mundëson atyre të kryejnë misionet me shumë drejtime.

Iniciativat për të eksploruar fusha relativisht të reja ushtarake, si p.sh. hapësira kibernetike, si dhe krijimi i një lidhjeje mes ushtrisë, industrisë dhe arsimit ushtarak (akademisë) do të sigurojë njohuri se si teknologjitë në zhvillim mund të integrohen në operacionet ushtarake. Në këtë mënyrë, përpjekjet e kombinuara nga fushat e interesit (parashikimi, marrja e iniciativës), sjell njohuri shitesë për rrezikun që ushtria duhet të menaxhojë në mënyrë që të sigurojë sukses në mjedisin e ardhshëm operacional.

Aktualisht, mjedisi operacional i vendit tonë po përballet me një konkurrencë të ashpër globale për zhvillimin e inteligjencës artificiale (AI) dhe aftësive robotike. Aktorët që fitojnë garën për epërsi në këto zona kanë një shans për të marrë epërsi strategjike ndaj kundërshtarëve të tyre. Tashmë, ne e kuptojmë se kompleksiteti dhe avancimi i shpejtë i teknologjisë sjell ndryshime në qasjen tradicionale ndaj

Tendencat e zhvillimit dhe sfidat në kushtet e zhvillimit të teknologjive të reja në FA

konfrontimeve ushtarake, në kuptimin që mjedisi i informacionit dhe automatizimi i proceseve të vendimmarrjes dhe veprimi ofrojnë hapësirën luftarake për aktorët shtetërorë dhe jo shtetërorë. Kjo gjendje e mjedisit, e cila luhet vazhdimisht midis konkurrencës dhe konfliktit, zbulon një dritare mundësish me kohëzgjatje të shkurtër e cila, nëse nuk shfrytëzohet në kohën e duhur, do t'i lejojë kundërshtarët e mundshëm të integrojnë proceset teknologjike në mjedisin e pajisur të instrumentit ushtarak. Në konfliktet në të cilat nuk mbizotëron më sasia, por cilësia e forcave, mjeteve dhe instrumenti i

elementeve të befasisë, ato për të cilat kundërshtarit nuk ka aftësi reagimi të përshtatshme.

Konfliktet specifike të shekullit të 21-të zbulojnë dimensionet në të cilat zhvillohen veprimet ushtarake që hyjnë në të gjitha fushat e mjedisit tokësor, detar, ajror, hapësinor, elektromagnetik dhe kibernetik, duke orkestruar përpjekjet për të angazhuar komponentë ushtarakë kombëtarë dhe aleatë, në mënyrë që të arrijë efekte sinergjike. Lufta moderne kërkon fushata në një qasje gjithëpërfshirëse dhe të integruar, të koordinuara në disa fusha dhe që përfshijnë njëkohësisht mbështetje të

ndërsjellë. Edhe pse toka, deti, ajri, hapësira dhe mjedisi kibernetik kanë karakteristika unike, secila duhet të jetë e pavarur nga njëra-tjetra, në realitet, megjithatë, të gjitha operacionet dhe fushatat bazohen në këtë aspekt të sinergjisë midis fushave.

Studimi i kërcënimeve që shfrytëzojnë dobësitë e identifikuar në nivel të mjedisit operacional është i rëndësishëm, veçanërisht sepse, ndërkom-bëtarisht, koncepti i gjërave hibride diskutohet me përparësi. Arsyet e mundshme për studimin e këtij koncepti mund të jenë globalizimi, i cili përcakton ndërlidhjen më të thellë të shteteve, si dhe zhvillimin e teknologjisë që ka çuar në nevojën e krijimit të aleancave politiko-ushtarake në përgjigje të kostos së madhe të konflikteve të armatosura.

Globalizimi dhe përparimet teknologjike i lejojnë kundërshtarët, të cilët nuk përfaqësojnë domosdoshmërisht struktura shtetërore të zhvilluara ekonomikisht ose kohezive shoqërore dhe politike, të sfidojnë sfidat e aleancave të forta duke përdorur mjetet e pushtetit, kryesisht sepse ato ishin avantazhi strategjik i fuqive të mëdha, siç janë kufizimet ekonomike dhe përdorimi i infrastrukturës së informacionit.

Zhvillimi i natyrshëm i teknologjive me përdorim të dyfishtë, veçanërisht në industrinë që ofrojnë pajisje ushtarake, por edhe për përdorim shtëpiak (kimia dhe biologjia), vazhdon ta bëjë të vështirë për vlerësimin e teknologjisë. Duke pasur parasysh këto tendenca, të cilat parashikojnë një të ardhme të

paqartë për mjedisin operativ, Organizata e Shkencës dhe Teknologjisë e NATO-s ka marrë rolin e ofrimit të anëtarëve të Aleancës me një analizë të plotë të sfidave të reja në mënyrë që të përdorin përparimin teknologjik për një përgjigje të re.

Efektet e zhvillimit të teknologjive të reja në mjedisin operacional

Parashikimi i mjedisit të ardhshëm të sigurisë është mënyra në të cilën NATO ka ruajtur vazhdimisht një avantazh konkurrues gjatë viteve, përmes përdorimit të strukturave të inteligjencës dhe përpjekjeve të tyre për të mbledhur, përpunuar dhe analizuar të dhëna dhe informacion.

Pyetjet rreth mënyrës se si NATO do të jetë në gjendje të eksplorojë, zhvillojë dhe shfrytëzojë teknologjinë më të mirë që mund të sjellë avantazhe ushtarake ose ide shkencore, konsiderohen thelbësore për të formuluar strategji dhe doktrina të reja të përshtatura në transformimet e qenësishme të mjedisit operativ. Për këtë qëllim, teknologjitë në përgjithësi mund të klasifikohen si:

- në zhvillim: ato teknologji ose zbulime shkencore që nuk përdoren gjerësisht aktualisht ose efektet e të cilave në funksionimin e sistemeve të sigurisë dhe mbrojtjes së Aleancës nuk janë plotësisht të qarta dhe nga të cilat ato pritet të arrijnë pjekurinë në periudhën 2020-2040;
- përçarëse: ato teknologji ose zbulime shkencore që pritet të kenë një efekt të madh, në funksionimin e sistemeve të sigurisë dhe mbrojtjes së Aleancës në periudhën 2020-2040;
- konvergjent: një kombinim i teknologjive që mund të përdoren në një mënyrë të re për të krijuar efekte shkatërruese në mjedisin e sigurisë.

Në adresimin e këtyre koncepteve në dukje abstrakte, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet atyre teknologjive, të cilat vlerësohen si më të mundshmet për t'u klasifikuar si potencialisht përçarëse në të ardhmen e afërt, duke përfshirë ato teknologji që kanë tejkaluar fazën fillestare të eksplorimit, por që ende nuk është shfrytëzuar gjerësisht. Kuptimi i procesit të zhvillimit dhe përdorimit të teknologjive në zhvillim është një kusht kyç për të kuptuar dhe vlerësuar efektet e tyre të mundshme në NATO dhe Shtetet Anëtare të saj.

Sipas një raporti të fundit të NATO-s mbi zhvillimet shkencore dhe teknologjike që do të ndikojnë në mjedisin operativ gjatë 20 viteve të ar-

dhshme, janë identifikuar katër karakteristika të përgjithshme që përcaktojnë teknologjitë e avancuara ushtarake:

- Inteligjente - shfrytëzimi i integruar dhe integral i Inteligjencës Artificiale (AI) duke zhvilluar aftësitë e tyre analitike të fokusuara në njohuritë e AI-njerëzore dhe inteligjencën simbiotike, për të ofruar aplikacione të ndryshme në të gjithë spektrin teknologjik;

- Të ndërlidhura - funksionimi i rrjeteve të fushave virtuale dhe fizike, duke përfshirë rrjetet e sensorëve, organizatat, individët dhe agjentët autonomë, të lidhur me metoda të reja të kriptimit dhe teknologjive të shpërndarjes së të dhënave;

- Shpërndarë - përdorimi i sensorëve të avancuar për zbulimin, grumbullimin, ruajtjen dhe përpunimin në shkallë të gjerë të të dhënave të kudogjendura për të marrë efekte të reja përçarëse në fushën ushtarake;

- Dixhitalizim - kombinimi dixhital i fushave njerëzore, fizike dhe informative për të prodhuar një sërë efektsh të reja.

Bazuar në tendencat e mësipërme, mund të parashikohet se mjedisi i ardhshëm operacional i teknologjisë së lartë do të karakterizohet dhe madje do të drejtohet nga elementët e mëposhtëm, në përputhje me karakteristikat e përgjithshme të teknologjive të avancuara ushtarake, të përmendura më sipër:

- inteligjencë - inteligjencë artificiale e integruar, integrale, analitike, me aftësi vendimmarrëse në të gjithë spektrin teknologjik të bazuar në autonomi (sisteme autonome të pajisura me inteligjencë artificiale, të afta për një nivel të caktuar vendimmarrjeje autonome), inteligjencë hibride (integrime pa probleme e psiko - sistemet socio-teknologjike që mbështesin sjelljet sinergjike të sistemeve njeri-makinë) dhe analiza të avancuara të njohurive (metoda analitike të avancuara për eksplorimin e grupeve të mëdha të të dhënave dhe matematikë të avancuar për të ofruar njohuri këshilla të dobishme në procesin e

vendimmarrjes);

- ndërlidhja - rrjetet vepruese të fushave reale dhe virtuale të mbivendosura, duke përfshirë sensorë, organizata, institucione, individë, agjentë autonomë dhe procese që përdorin sisteme të sigurta komunikimi (teknologjitë e regjistrit të shpërndarë, si blockchain, shpërndarja kuantike), kriptografia post-kuantike dhe AI, agjentë kibernetike për të ofruar ndërveprime të sigurta për shkëmbimin e informacionit dhe sisteme sinergjike (sisteme komplekse të përziera, sisteme fizike ose virtuale që lejojnë krijimin e ekosistemeve të reja, p.sh. qytetet inteligjente);

- shpërndarje - zbulim i decentralizuar dhe i kudondodhur në një shkallë të madhe, me kapacitet ruajtje të madhe, llogaritja dhe vendimmarrja, kërkimi dhe zhvillimi;

- dixhitalizimi - kombinimi i fushave njerëzore, fizike dhe informative për të krijuar realitete të reja fiziologjike, psikologjike, sociale dhe kulturore.

Këto tendenca të reja të zhvillimit teknologjik kërkojnë eksperimen-

tim dhe inovacion për të gjeneruar produkte të qëndrueshme me aftësi veprimi në nivelin e aftësive ushtarake. Subjektet autonome do të ofrojnë analiza të shpejta, këshilla dhe kurse veprimi për proceset e planifikimit në fushën strategjike, operationale dhe taktike, duke lejuar një efikasitet të shtuar të ciklit vëzhgim - orientim - vendim - veprim (Vëzhgo - Oriento - Vendos - Veprim (OODA). Rrjete të tilla inteligjente luftarake kanë potencialin për të rritur shpejtësinë e vendimmarrjes në nivele që do të kërkojnë metoda të reja të ndërveprimit njeri-makinë.

- Rrjetet luftarake të ndërlidhjes dhe dixhitalizimit: Evolucioni i shpejtë dhe në zhvillim mjedisor i rrjeteve C4ISR do të krijojë varësi të thella operationale që mund të ndikojnë në veprimet ushtarake. Rrjete të tilla të avancuara luftarake do të bëhen lehtësisht një objekt i mundshëm për ato të ngjashme, subjekt i konflikteve të bazuara në efekte. Rritja e varësisë nga lidhja e përsosur dhe e vazhdueshme do të rrisë mundësinë e përfshirjes së rrjeteve të tilla në

keqinformim dhe manipulim kibernetik. Sulmet e tilla kanë avantazhin e instrumentimit me shumë kohë përpara fillimit të një konflikti dhe mund të ketë efekte indirekte në flukset e furnizimit dhe logjistikës, personelit, informacionit, mbështetjes financiare ose të tjera.

- Ndërlidhja dhe Shpërndarja e zgjerimit të fushës operationale: për të përfshirë hapësirën, fushën kibernetike dhe sferën e informacionit, nevoja për të menduar, planifikuar dhe operuar në një mënyrë gjerësisht të shpërndarë, të ndërlidhur dhe me shumë fusha do të bëhet kritike, duke kërkuar vazhdimisht mbrojtje, kërkesa për shtatje dhe rritje të përdorimit të kapaciteteve, të cilat do të gjenerojnë kostot të konsiderueshme.

- Inteligjenca dhe Dixhitalizimi i Luftës: Një rritje në dixhitalizimin midis aftësive C4ISR, së bashku me miniaturë, përpunimin e të dhënave dhe kostot më të ulëta, ishin zhvillimet teknologjike që çuan në shfaqjen e sistemeve gjithnjë e më inteligjente, të ndërlidhura dhe luftarake, të shpërndara, duke gjeneruar zhvillim

të aftësive për të identifikuar objektivat dhe për të ekzekutuar të shtëna me precizion të lartë.

Inteligjenca artificiale është faktori kyç që do të ndryshojë peizazhin e mjedisit operacional dhe fizionominë e konflikteve të ardhshme dhe do të lejojë sistemet autonome dhe të ndërlidhura të kryejnë analiza, të përshtaten dhe të përgjigjen në mënyrë të pavarur. Këto ndryshime, nga ana tjetër, do të mbështesin një vendimmarrje më të mirë strategjike përmes analizave dhe skenarëve parashikues. E gjithë kjo do të ndodhë në një kontekst sistemesh sinergjike dhe simbiotike që do të integrojnë sensorë, shoqëri dhe organizata.

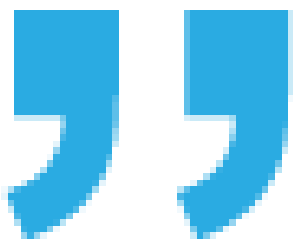
Disa nga përfundimet tona për të reflektuar lidhen me zhvillimin e teknologjisë në përgjithësi dhe i teknologjisë së informacionit në veçanti, i cili ka ndryshuar natyrën e konflikteve duke krijuar një nivel shtesë kompleksiteti të fushëbetejave tradicionale. Qasja e lehtë, pothuajse globale në mjedisin virtual ka krijuar mundësi të panumërta për konflikte në internet, të cilat ndikojnë në ngjarje si në mjedisin fizik, si në sistemet kompjuterike, ashtu edhe në sferën njohëse të qëndrimeve dhe besimeve të njerëzve.

Në këtë kontekst, aktorët aktualë shtetërorë dhe jo shtetërorë përdorin një gamë të gjerë qasjesh hibride për të ndjekur objektivat e tyre politike, ekonomike dhe ushtarake, duke kombinuar me mjeshtëri operationet ushtarake me sulmet kibernetike, presionin diplomatik dhe/ose fushatat ekonomike dhe dezinformuese (propagandë). Gjatë dekadës së fundit, platformat e mediave sociale janë bërë një nga llojet kryesore të kanaleve të komunikimit të përdorura. Infrastruktura e informacionit rrjetet, rrjetet dhe platformat e komunikimit virtual janë bërë pjesë integrale e strategjive të reja ushtarake dhe të sigurisë. Konfliktet e fundit në Libi, Siri, Afganistan, Irak dhe Ukrainë kanë treguar se zhvillimi teknologjik i mjedisit të informacionit dhe përdorimi efektiv i aftësive të reja për të koordinuar veprimet, për të mbledhur informacion dhe më e rëndësishmja, për të ndikuar në besimet dhe qëndrimet e audiencës së synuar, mobilizimi i tyre, shpesh për veprim, gjeneron nevojën për mirëkuptim dhe përafrim të kujdesshëm me tendencat për të ndryshuar qëllimet klasike që përfshijnë planifikimin dhe kryerjen e veprimeve luftarake.

Natyrë komplekse dhe adaptive e mjedisit bashkëkohor të sigurisë dhe paparashikueshmëria e tij vazhdojnë ta bëjnë të vështirë analizën e informacionit dhe vëllimeve të mëdha të të dhënave dhe nxjerrin në pah idenë se zhvillimet teknologjike duhet të zbatohen dhe të përdoren në mënyrë më të mirë të mundshme.

Sa më lart, çështjet e trajtuara sa teorikisht por të mbështetura edhe në konceptet dhe zhvillimet e reja, kryesisht në NATO, do të jenë objekt zhvillimi dhe kërkimi edhe në kushtet e FA-së në vendin tonë, rrugë kjo e nevojshme, sa e rëndësishme por edhe modeste për nga mundësitë.

Është nënshkruar Plani Bilateral Vjetor i Bashkëpunimit ndërmjet Ministrisë së Mbrojtjes dhe Shtabit të Mbrojtjes të Italisë për vitin 2022, ndërmjet drejtorit të Departamenti për Bashkëpunim Ndërkombëtar dhe Integritime Euroatlantike, kolonel Sylejman Caka dhe shefit të Zyrës për Marrëdhënie Ndërkombëtare të Shtabit të Mbrojtjes së Italisë, kolonel Luca Vitali.

Takimi

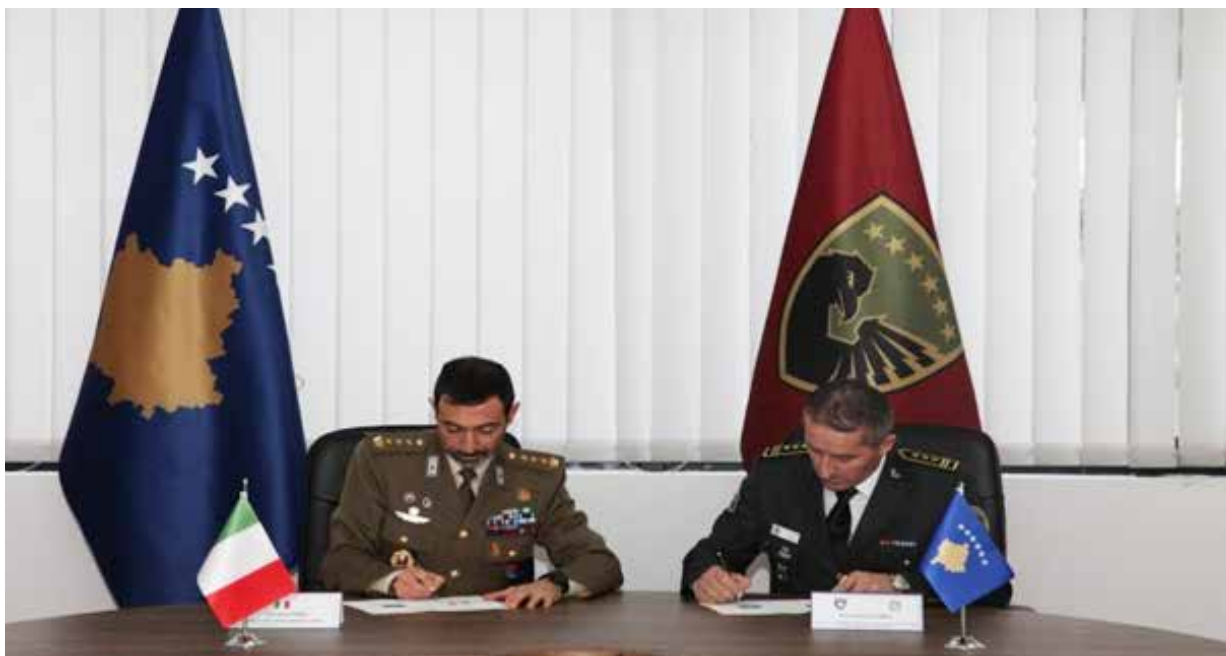
Nënshkruhet Plani i Bashkëpunimit Bilateral ndërmjet Ministrisë së Mbrojtjes së Republikës së Kosovës dhe Shtabit të Mbrojtjes të Italisë

Unënshkrua Plani i Bashkëpunimit Bilateral ndërmjet Ministrisë së Mbrojtjes së Republikës së Kosovës dhe Shtabit të Mbrojtjes të Italisë.

Në Ministrinë e Mbrojtjes, sot është mbajtur takimi bilateral ndërmjet Departamentit për Bashkëpunim Ndërkombëtar dhe Integritime Euroatlantike i Ministrisë së Mbrojtjes dhe Departamentit për Bashkëpunim Ndërkombëtar të Shtabit të Mbrojtjes së Forcave të Armatosura të Italisë.

Me këtë rast, është nënshkruar Plani Bilateral Vjetor i Bashkëpunimit ndërmjet Ministrisë së Mbrojtjes dhe Shtabit të Mbrojtjes të Italisë për vitin 2022, ndërmjet drejtorit të Departamenti për Bashkëpunim Ndërkombëtar dhe Integritime Euroatlantike, kolonel Sylejman Caka dhe shefit të Zyrës për Marrëdhënie Ndërkombëtare të Shtabit të Mbrojtjes së Italisë, kolonel Luca Vitali.

Të dy delegacionet u pajtuan që të angazhohen maksimalisht për realizimin e aktiviteteve të përcaktuara në planin përkatës. Partneriteti ynë me Republikën e Italisë, si vend anëtar i NATO-s, vlerësohet shumë i rëndësishëm në kuadër të politikave tona për fuqizimin e bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e mbrojtjes.

Nënshkruhet Plani i Bashkëpunimit Bilateral i Mbrojtjes mes ministrive të Mbrojtjes së Kosovës dhe Shqipërisë për vitin 2022

Komisioni i Punëve të Jashtme i Parlamentit Evropian miratoi raportin për adresimin e krimit të organizuar në Ballkanin Perëndimor dhe nevojën që BE-ja të përshejtojë procesin e integritetit. Në raport deputetët e Parlamentit Evropian kanë kërkuar liberalizim të vizave për Kosovën nga Këshilli i BE-së, pasi sipas tyre izolimi shton aktivitetet kriminale.

Raporti u miratua me 531 vota pro, 48 kundër dhe 117 abstenime.

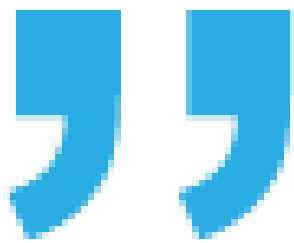
Gjithashtu eurodeputetët i bënë thirrje Këshillit që të miratojë liberalizimin e vizave për Kosovën pa vonesa të mëtejshme. Sipas raportit të dalë nga ky komision, "Faktorët kryesorë që i bëjnë shoqëritë e Ballkanit Perëndimor të ekspozuara, janë mungesa e mundësive të punësimit, korrupsioni, dezinformimi, elementët e kapjes së shtetit, pabarazia dhe ndërhyrja e huaj nga regjimet jodemokratike si Rusia dhe Kina", thuhet në komunikatën për media të Komisionit për Punë të Jashtme të PE-së.

EURODEPUTETËT MIRATOJNË RAPORTIN

Këshilli i BE-së t'i liberalizojë vizat për Kosovën pa vonesa

U nënshkrua Plani i Bashkëpunimit Bilateral i Mbrojtjes mes ministrive të Mbrojtjes së Kosovës dhe Shqipërisë për vitin 2022. Delegacioni i Ministrisë së Mbrojtjes së Republikës së Kosovës, kryesuar nga drejtori i Drejtorisë për Politikë të Mbrojtjes, Faruk Geci dhe homologu i tij nga Ministria e Mbrojtjes së Republikës së Shqipërisë, Florian Kali, nënshkruan Planin e Bashkëpunimit Bilateral në fushën e mbrojtjes mes të dy ministrive për vitin 2022. Ky Plan është bazuar në objektivat e përbashkët të ministrit Mehaj dhe ministrit Peleshi, të përcaktuar nga takimet zyrtare të këtij viti në Prishtinë dhe Tiranë dhe përmban aktivitete konkrete që fuqizojnë bashkëpunimin tashmë tradicional të interesit të përbashkët.

Maqedonia e Veriut ka qenë plotësisht dhe sinqerisht e përkushtuar ndaj integritetit euroatlantik gjatë katër viteve të fundit, që edhe më shumë rrit zhgënjimin nga vonimi i fillimit të bisedimeve për anëtarësim në BE.

Takimi i ministrave të Mbrojtjes në nivel të Europës Qendrore

Shekerinska: Vetoja bullgare “ia doli” në dobësimin e rolit dhe ndikimit të BE-së në të gjithë rajonin

Ministrja e Mbrojtjes e Maqedonisë së Veriut, znj. Radmilla Shekerinska, sot ka marrë pjesë në takimin e ministrave të Mbrojtjes të bashkëpunimit të Evropës Qendrore, që aktualisht mbahet nën presidencën e Kroacisë.

Duke folur në sesionin kush-tuar forcimit të partneritetit dhe bashkëpunimit në rrugën drejt integritetit evropian të Ballkanit Perëndimor, Shekerinska theksoi se Maqedonia e Veriut ka qenë plotësisht dhe sinqerisht e përkushtuar ndaj integritetit euroatlantik gjatë katër viteve të fundit, që edhe më shumë rrit zhgënjimin nga vonimi i fillimit të bisedimeve për anëtarësim në BE.

“Maqedonia e Veriut nuk u ul dhe priti të merrte dhuratë, por vitet e fundit ne kemi punuar për reforma thelbësore, të dhimbshme dhe të vështira, jo vetëm për zgjidhjen e çështjeve dypalëshe me Greqinë dhe Bullgarinë, por edhe për çështjet që janë të rëndësishme për agjendën evropiane, siç janë të drejtat e njeriut, sundimi i ligjit, transparenca, lufta kundër korrupsionit, të drejtat e pakicave. Maqedonia e Veriut ka rezultate të dukshme në të gjitha këto çështje”, -tha ministrja. Shekerinska theksoi se Ballkani Perëndimor është çelësi i sigurisë dhe suksesit të Bashkimit Evropian, por gjithashtu se siguria, stabiliteti dhe prosperiteti i Ballkanit Perëndimor varen nga perspektivat integruuese evropiane.

“Ky mossaues për të ofruar atë që meriton Maqedonia e Veriut kërcënon BE-në në një rajon të rëndësishëm të rrethuar nga anëtarët e Unionit. Kjo është arsyeja pse vetoja bullgare duket se “ia doli” atje ku ndikimet e tjera të jashtme kanë dështuar, për të zvogëluar fuqinë dhe ndikimin e BE-së në të gjithë Ballkanin Perëndimor,” -tha Shekerinska.

Takimi, i cili u mbajt përmes video-konferencës, u kryesua nga ministri kroat i Mbrojtjes Mario Banozhiq, ku morën pjesë ministrat e mbrojtjes të Austrisë, Hungarisë, Sllovakisë, Sllovenisë, Shqipërisë, Malit të Zi, Kosovës dhe Serbisë, si dhe zëvendësministrat të Republikës Çeke dhe nga Bosnja dhe Hercegovina.

Maqedonia e Veriut ka rezultate të dukshme në të gjitha këto çështje”, -tha ministrja. Shekerinska theksoi se Ballkani Perëndimor është çelësi i sigurisë dhe suksesit të Bashkimit Evropian, por gjithashtu se siguria, stabiliteti dhe prosperiteti i Ballkanit Perëndimor varen nga perspektivat integruuese evropiane.

Zgjidhen oficerët e parë nga Armata e Republikës së Maqedonisë së Veriut të cilët do të punojnë në pozita në strukturën komanduese të NATO-s

Armata e Republikës së Maqedonisë së Veriut zgjidh oficerët e parë të cilët do të punojnë në komandat e Aleancës si oficerë të NATO-s.

Nënkolonel Gjorgji Vasilevski do të jetë Oficer Shtabi për Mbështetje të Operacioneve, Luftë Hibride dhe Kundër-Terrorizëm në Departamentin e Planifikimit të Operacioneve në Shtabin Ushtarak Ndërkombëtar të NATO-s në Bruksel, nënkolonel Goran Stojanovski – Oficer Shtabi për Plane Strategjike, Arsim dhe Doktrina (SHAPE), Mons, nënkolonel Nikola Hristovski, Oficer Shtabi në Planifikimin e Mbrojtjes në Komandën Federale të Transformimit / Element Shtabi në Evropë, Mons, dhe Major Mijalçe Mitrev, Oficer Shtabi për Gjenerimin e Forcave në SHAPE.

Këta oficerë përmes konkursit dhe procedurës janë përzgjedhur për të plotësuar këto katër pozita në strukturat komanduese të Aleancës që i takojnë Maqedonisë së Veriut si anëtare e plotë e NATO-s.

Duke i uruar ata, ministrja Radmilla Shekerinska tha sot se ata janë profesionistë të lartë me përvojë mbi 20 vjeçare në ushtri dhe trajnim në shkollat e shkëlqyera në Shtetet e Bashkuara, Kanada, Itali dhe Estoni dhe që kanë pasur mundësinë të punojnë në nivele të

ndryshme dhe në pjesë të ndryshme të Armatës.

“Në katër vitet e fundit dhe në pritje të anëtarësimit në NATO, ne kemi qenë shumë të përkushtuar për ndërtimin e stafit. Ne u fokusuam në shkollimin, trajnimin e specializuar, si dhe mësimin e anglishtes dhe testimin intensiv, në mënyrë që të jemi të sigurt në njohuritë e oficerëve tanë dhe nivelin e gatishmërisë për të komunikuar plotësisht në një mjedis ndërkombëtar. “Dhe pikërisht për shkak të atij investimi ne mund të

plotësojmë kërkesat e larta të Aleancës”, tha ministrja.

Shekerinska shtoi se procesi i plotësimit do të vazhdojë: konkurset e reja për shtatë pozita tashmë janë duke u zhvilluar dhe planifikohet të plotësohen të 20 pozitat në strukturat komanduese të NATO-s deri në vitin 2023. Në këtë mënyrë, tha ministrja, ne do të vendosim plotësisht vulën tonë në Aleancë si anëtar i 30-të me të drejta të plota. Nënkolonel Goran Stojanovski, i cili do të niset në pozitën e shefit të Shtabit për Plane Strategjike, Arsim dhe Doktrina në Komandën Supreme të Fuqive Aleate në Mons të Belgjikës, në emër të të gjithë oficerëve të zgjedhur tha se këto zgjedhje janë nder dhe përgjegjësi e madhe për ta, do të bëjnë të pamundurën për të arsyetuar besimin e dhënë dhe për të përfaqësuar me dinjitet imazhin e oficerit në Armatën e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe të shtetit. “Ne do të kemi mundësi të tregojmë cilësitë dhe kapacitetet tona, të fitojmë njohuri dhe përvojat të reja, dhe më e rëndësishmja është që njohuritë dhe përvojat kur të kthehemi në Republikën e Maqedonisë së Veriut t’ua transferojmë kolegëve të tjerë dhe kështu të kontribuojmë për “cilësi më të mirë” në Armatë”, tha nënkoloneli Stojanovski.

Malosinajt dhe tradita luftarake e ushtarake

PROF. ASOC. DR. BERNARD ZOTAJ

Bolena, vendi ku jetuan Malosinajt

Fshati Bolenë ndodhet në perëndim të Kurveleshit, një nga trevat më kryesore të krahinës së Labërisë. Ajo është e vendosur në faqet e vargmaleve Çipin, Maja e Begos dhe kufizohet nga veriu me Smokthinën dhe Vërmikun, nga lindja me Rexhinin dhe Nivicën, nga jugu me Kuçin dhe nga perëndimi me Kallaratin dhe Vranishtin. Bolena lidhet me fshatrat e Kurveleshit dhe të Gjirokastrës ndërmjet rrugës Gryka e Vërmikut, Gryka e Kuçit dhe Gusmar. Malet e Bolenës nga verilindja deri në juglindje përshkohen nga pllaja të bukura, kodrina, lugina e sheshe plot livadhe të cilat përdoren si kullota verore mjaft të mira për bagëtinë e imtë, kryesisht dhen. Në këto male bolenasit mbanin me mijëra dhen, nga të cilat merrnin prodhimet e tyre të bollshme si qumësht, djathë, gjalpë, mish, lesh etj., të cilat kanë qenë burim kryesor për jetesën e tyre. Banorët e Bolenës në shekuj kanë luftuar me trimëri të rrallë për të mbrojtur jetën e tyre dhe kanë qenë në ballë të betejave për të mbrojtur Atdheun.

Vit të saktë për krijimin e Bolenës nuk ka por sipas studiuesve dhe historianëve mendohet se ajo është krijuar rreth vitit 1600. Vendi ku është ndërtuar Bolena është një vend i thyer malor me terren të ashpër, por shumë i përshtatshëm nga ana strategjike për t'u mbrojtur nga sulmet e ndryshme të armikut. Me kalimin e viteve Bolena u rrit dhe u zmadhua, shtëpitë e saj u ndërtuan pranë burimit, si xhamia dhe qendra e fshatit. Bolena ka qenë një fshat mjaft i bukur me shtëpi të sistemuara dykatëshe, por pushtues të ndryshëm e dogjën atë mjaft herë. Kënga thotë: “U dogj Bolena në brinjë, si sarajet në Janinë”.

Luftëtari Sinan Malo nga Bolena...

Tregohet dhe sot në fshatin Bolenë se Sinan Malo ishte një burrë i fuqishëm, me autoritet, i pjekur e i matur, me aftësi të rralla organizuese dhe komanduese. Atë e thërrisnin në të gjitha mbledhjet kur diskutohej për organizimin e kryengritjeve të armatosura, si dhe në kryengritjen kundër Reformave të Tanzimatit. Ai gëzonte besimin e luftëtarëve të kryengritjes dhe të banorëve të Bolenës. Sinan Malo u bë pjesëtar në Picar të Gjirokastrës, ku u hodhën dhe bazat e organizimit të kryengritjes. Ndërsa në Mesaplik, fjala dhe mendimet e tij të thella, të pjekura dhe të argumentuara, u dëgjuan me vëmendje, u vlerësuan në mënyrë të veçantë propozimet për llojet e luftimeve dhe si do përballoheshin sulmet e armikut që ishte më i armatosur dhe më i madh në numër. Bashkë me të vëllain Zeno

Malo, mori pjesë në të gjitha mbledhjet që organizuan krerët e kryengritjes në trevat e Jugut, ku u diskutua për organizimin e kryengritjes së armatosur dhe kundërshtimin e reformave të Tanzimatit. Krerët e kryengritjeve u betuan se nuk do të dërgonin më ushtarë (nizam) dhe nuk do t'i paguanin taksa Turqisë. Këtë e tregojnë dhe vargjet e këngës: “Shqiptarët anë e mbanë / U mblodhën e fjalën dhanë, / Mbretit s'i japim nizamë...”.

Sinan Malo si komandat i çetës së Bolenës, me luftëtarët e tij mori pjesë në Luftën e Greshicës, si dhe në luftën për marrjen e Kalasë së Beratit. Në Berat ai shkoi i plagosur. Në luftimet për marrjen e Kalasë së Beratit, turqit u tmerruan me forcën dhe aftësitë e tij luftuese. Sinan Malo qëndroi në Berat pas fitores për ruajtjen e saj dhe në emër të forcave kryengritëse të Kurveleshit si përfaqësues i tyre. Ai mori pjesë në Luftën e Melesinit dhe për aftësitë e tij luftuese e trimërinë e rrallë të treguar, Zylyftar Poda e caktoi komandant të forcave kryengritëse. Zylyftar Poda kishte miqësi me Sinan Malon dhe nipin e tij, Arif Poda e bëri vëlla me djalin e Sinan Malos. Ja dhe kënga: “Del Sinan Labi përpara, / me dy kobure të lara / Ja dërgoi Musa Palla, / ja dërgoi nga Tërhallat”.

Forcat e çetës së Bolenës me komandantin e tyre, trimin Sinan Malo, në rrethim luftuan me trimëri të rrallë në luginën e Lumit të Vlorës. Në këto luftime bie heroikisht komandanti i çetës së Bolenës Sinan Malo dhe shumë luftëtarë të tij. Populli i këndoi: “Ngreu o Sinan dhe një herë, / ashtu siç e kishe adenë, / të bësh luftë me mrenë...”.

Halim Malaj dhe bijtë e tij partizanë

Halim Malaj ishte një njeri human dhe me gjithë vështirësitë ekonomike për të mbajtur familjen, ai strehoi për tre muaj dy ish-ushtarë italianë, mbas kapitullimit të Italisë fashiste, duke i trajtuar

të barabartë me fëmijët e tij. Dy italianët, Pandeli dhe Xhorxhi, pas tre muajsh shkuan në radhët e formacioneve partizane dhe luftuan me trimëri deri në çlirimin e Shqipërisë. Halim Malaj ishte një nga anëtarët e parë të çetës territoriale të Bolenës dhe luftoi në të gjitha luftërat që zhvilloi si në Bolenë, në Borsh, në Luftën e Gjormit, në operacionet e armikut, etj. Në Luftën e Gjormit, Halim Malaj u kap rob dhe u torturua përpara fëmijëve që ishin nga 3 deri 16 vjeç. Ai plagoset me bajonet nga fashistët italianë dhe burgoset nëntë muaj në burgun e Vlorës.

Djali i madh, Mufit Malaj luftoi me armë në dorë në radhët e Brigadës VIII Sulmuese deri në Bosnje dhe Hercegovinë. Pas çlirimit Mufiti shërbeu oficer në Korçë, Përmet, Shkodër, MMP dhe në komandën e Marinës në Vlorë dhe më tej në ambasadën shqiptare në Pragë të Çekosllovakisë. Familja e Halim Malaj mori pjesë në luftë duke përfshirë dhe fëmijët e tij. Në luftë me bandat diversante Halim Malaj humbet dhe djalin e tij, Zaçe Malaj, i cili u vra në Hysoverdhë të Vlorës, më 2 shkurt 1945. Halim Malaj ishte veteran i Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare dhe gjatë gjithë jetës së tij nuk i humbi vetitë dhe virtytet e tij, por u karakterizua nga drejtësia dhe ndershmëria.

Hamdi Malaj në gjurmët e Malosinajve

Lindur në vitin 1939, kur Italia fashiste kishte pushtuar vendin. Në Bolene kaloi fëmijërinë. Në vitin 1950 mbaroi klasën e katërt fillore dhe deri në vitin 1953 jetoj pranë familjes duke u marrë kryesisht me blegtori, në ndihmë të babait. Në dhjetor të vitit 1953, së bashku me familjen u vendos në Tiranë, ku punoi për një kohë të shkurtër në Kombinatin e Tekstileve. Në vitet 1957-1960 vazhdoi studimet në Shkollën e Bashkuar dhe doli oficer, specialist në ndërlidhje. Me përfundimin e shkollës u emërua në Mbro-

jtjen Kundërajrore në Tiranë, fillimisht komandant toge e më vonë komandant i Kompanisë Autonome të Ndërlidhjes, ku punoi deri në korrik të vitit 1967. Në vitet 1967-1969 mbaroi studimet me rezultate shumë të mira në Akademinë Ushtarake. Me mbarimin e Akademisë u emërua përsëri në komandën e Mbrojtjes Kundërajrore (MKA), fillimisht si shef i ndërlidhjes të Regjimentit Radioteknik dhe më vonë kryeinstruktor dhe pedagog në kursin e përgatitjes së oficerëve rezervistë të ndërlidhjes në shkollën e MKA. Në vitet 1973-1976 vazhdoi shkollën e Lartë të Partisë dhe e mbaroi me rezultate të shkëlqyera. Me krijimin e Grupimit të Gjashtë Operativ të Tiranës merr detyrën e komisarit të batalionit Autonom të Ndërlidhjes, detyrë që e realizoi deri në vitin 1985.

Në vitet 1985-1990 punon në detyrën e komisarit të Shkollës së Lirë Ushtarake, të Uzinës Mekanike Gjeologjike dhe deri në vitin 1991 ishte komisar i Shkollës së Lartë Ushtarake të Kombinatit të Autotraktorëve. Lirimi i parakohshëm nga ushtria për shkak të reformës të vitit 1992, e gjeti në detyrën e zëvendëshefit të Ndërlidhjes së Divizionit të Parë. Për punë të mirë si kuadër politik dhe ushtarak, u nderua me dekorata nga Presidiumi i Kuvendit Popullor të RPSH.

Kur punoja me gjeneral Arif Haskon

Një ditë gjenerali më thirri: “Bolena hajde këtu”. Iu paraqita duke e nderuar ushtarakisht. Më futi krahun duke shëtitur para shtabit. Nga dritaret nxirrnin kokën kolonelët dhe oficerët e shtabit. Ata mendonin se çfarë kishte ndodhur kështu, çuditësin me konfidencën e gjeneralit me mua, një oficer i ri me gradën toger. Gjenerali kishte besim tek oficerët e rinj, specialistët, për aftësitë që tregonin në stërvitjet e shtabeve dhe me trupa. “Do të të jap një detyrë”, -tha gjenerali. “Shtabi do të transferohet në

Sauk dhe atje ti do të ndërtosh ndërtesat, ku do të vendoset reparti i ndërlidhjes, fjetore, mensa, kuzhina dhe klasat. Do të jesh komandant i repartit dhe do të udhëheqësh punimet. Merr dhe projektin e zbatoje. Afati është tre muaj. Dakord?” -më tha gjenerali. “Jo shoku general”, -i thashë. “Sepse do të turpërohem se me çfarë mjetesh do të bëjmë punimet, me një gaz molotov nuk përballohet dot ai volum i madh pune”. “Të hënën në orën tetë të paraqitesh te lapidari në Sauk me gjithë gazin e transportit”, -urdhëroi gjenerali. Ditën e hënë kur u paraqita në Sauk për të marrë detyrën për punimet e për ndërtimin e objektit, çfarë të shikoje. Brenda pak orësh erdhën disa skoda mbushur me material ndërtimi, tulla, gëlqere, rrëre dhe disa ushtarë pune dhe specialistë muratorë. Fuqia punëtore ishin disa ushtarë të punës, të cilët përdorshin vetëm për punime. Me këto forca dhe me atë furnizim të pandërprerë, detyra u realizua para afatit sepse ishte edhe Arif Hasko me kompetenca të mëdha, që arriti të sigurojë ato forca dhe aq shumë materiale ndërtimi. Ishte autoriteti i tij i madh për meritat që kishte në luftë dhe detyrat si ushtarak madhor, si një nga gjeneralët më të ndritur e më të lavdishëm në ushtrinë tonë.

Familja dhe jeta shoqërore

Ushtaraku Hamdi Malaj u martua me Myzejen Veshin në vitin 1963. Ata lindën dhe rritën katër vajza, të cilat mbaruan arsimin e lartë. Silvana mbaroi Inxhinierinë Mekanike dhe më vonë disa fakultete. Zamira mbaroi studimet e larta për Gjeografi në Fakultetin e Histori Filologjisë në Universitetin e Tiranës. Anila mbaroi Universitetin e Tiranës në Fakultetin e Shkencave të Natyrës për Biokimi dhe Institutin Internacional të Gjuhëve, në Monterey, SHBA, ku mori titullin master. Komandanti i Institutit me gradën gjeneral, kur mësoi se babai i Anilës kishte qenë ushtarak, e priti në institucion me ceremoni. Marsela mbaroi Fakultetin Ekonomik në Universitetin e Tiranës për bankë-financë, përfundoi studimet pas universitare si në Tiranë ashtu dhe në Kanada. Vajzat janë të martuara dhe kanë krijuar familjet e tyre.

Në vitin 1994 doli në pension pleqërie. Me daljen në pension nuk qëndroi indiferent por punoi në disa organizata shoqërore, si me Shoqatën për Dëshmorët e Atdheut, ku kreu detyrën e nënkryetarit të saj. Punoi me shoqatën “Labëria” për një kohë të gjatë, si anëtar i kryesisë së shoqatës “Labëria” për Tiranën dhe kryetar i nëndegës së shoqatës “Labëria”, në Njësinë Bashkiake nr. 2. Shoqata e vlerësoi më medaljen “Mirënjohja e Labërisë”.

Të gjitha këto dhe copëza të tjera nga jeta ushtaraku Hamdi Malaj i shpalos në librin autobiografik me titull “Malosinajt e Bolenës dje dhe sot”.

10 marinat më të fuqishme në botë

Gazeta "Ushtria
do të botojë në
numrat e ardhshme
marinat më të
fuqishme në botë

Marina Indiane ka rreth 67 000 personel. Është një forcë e frikshme në Azinë Jugore. Ngadalë por me siguri po përmirëson pajisjet e saj dhe po shndërrohet nga forcë bregdetare në një forcë të vërtetë oqeanike. Megjithatë, ajo humbet ndjeshëm në aspektin e madhësisë dhe aftësive ndaj marinës kineze.

Aktualisht, Marina Indiane operon me një aeroplanmbajtëse të vetme INS Vikramaditya. Ky transportues është mjaft modest për sa i përket numrit të avionëve. Një tjetër aeroplanmbajtëse, INS Vikrant, po ndërtohet në Indi dhe duhet të bëhet funksionale në të ardhmen e afërt. Ajo do të rrisë ndjeshëm aftësitë e projeksonit të forcës së Indisë.

Marina Indiane operon gjithsej 11 destroyers (shkatërrues), duke përfshirë 3 shkatërrues raketash të klasit "Kolkata". Këto luftanije të reja janë ndër shkatërruesit më të aftë në botë. Gjithashtu ka 3 shkatërrues të klasit "Delhi" dhe 5 shkatërrues më të vjetër të klasit "Rajput". Janë 13 fregata në shërbim të Marinës Indiane. Disa prej tyre janë modele moderne, duke përfshirë 3 fregata raketa-lëshuese të klasit "Shivalik" dhe 6 të klasit "Talwar". Gjithashtu disponon 3 fregata më të vjetra të klasit "Brahmaputra2" dhe një fregatë të vetme të klasit "Godavari".

Marina indiane

Gjithashtu ka rreth 20 korveta, që synojnë të mbrojnë ujërat bregdetare.

Marina Indiane operon një transport të madh amfib INS Jalashwa dhe 8 anije më të vogla zbarkimi (3 klasi "Shardul", 2 klasi "Magar", 3 klasi "Kumb-

hir"). Këto anije janë krijuar për të shpërndarë trupat dhe pajisjet e tyre në brigjet armiqësore ose për të kundërsulmuar në brigjet indiane të pushtuara. Sidoqoftë, India nuk ka këmbësori detare të dedikuar për shkak të mungesës së pajisjeve të nevojshme.

Marina Indiane operon me një nëndetëse të vetme raketore balistike të klasit "Arikhant". Varka e dytë e klasit "Arikhant" do të vihet në punë në të ardhmen e afërt. Këto nëndetëse me raketa balistike me energji bërthamore u zhvilluan dhe u ndërtuan në fshehtësi të lartë. Ishte

një moment historik në zhvillimin e Marinës Indiane. India iu bashkua pesë vendeve të tjera, të afta për të projektuar dhe ndërtuar nëndetëse me energji bërthamore.

Në marinën indiane ekziston një nëndetëse e vetme sulmuese me energji bërthamore. INS Chakra është një nëndetëse ruse e klasit "Akula II", e dhënë me qira në Indi. Gjithashtu Marina Indiane po prezanton nëndetëset moderne patrulluese të klasit "Kalvari" me naftë. Këto janë varka të klasit franko-spanjoll "Scorpene" me disa modifikime, të ndërtuara për Marinën Indiane. Kjo anije prej plumbi është vënë në funksion, 2 anije të tjera duhet të hyjnë në funksion së shpejti dhe 3 anije të tjera janë duke u ndërtuar. Gjithashtu Marina Indiane operon 9 nëndetëse patrullimi të klasit "Sindhughosh" me naftë. Këto janë anije të vjetruara të klasit "Kilo" të epokës së Luftës së Ftohtë Sovjetike. Ka 4 anije aktive të klasit "Shisumar" (Klasi Gjerman tip 206) me naftë.

Arma Ajrore Detare Indiane ka rreth 210 avionë, të cilët përfshijnë lloje të ndryshme të avionëve me funksion transportues, si dhe "Boeing 8-12", "Neptun P-8I" modern dhe rreth 5 avionë patrullimi detar të vjetërsuar "Ilyushin Il-38".

"90 VJET REVISTA MBROJTJA"

